

TITOVA REVOLUCIJA SE NADALJUJE

V teh trenutkih mi je težko govoriti o Titu. Pred dobrim letom me je tolažil ob boleči izgubi Eda, mojega moža in njegovega zvestega borca in tovariša, danes pa je tudi ta knjiga za vselej zaprta.

Imel je izreden občutek za človeka, nikdar se ni postavljaval nad sogovornika, ampak je znal z vsakim navezati stik. Nikdar ni pušal odprtih vprašanj. Vsakemu je povedal, če mu je bilo kaj všeč. Že tako dolgo se poznavava...

Poznala sva se 34 let, z mojim možem pa sta se srečala že sedem let prej. Lahko rečem, da je njuno prijateljstvo in sodelovanje trajalo skoraj neprekinjeno od leta 1934 in to ne le v domovini, ampak tudi ko sta bila v Sovjetski zvezi in kasneje med vojno, po osvoboditvi, do zadnjega dne. Ostaja mnogo lepih skupnih spominov, žal pa ju danes ni več.

Vsi ljudje žalujejo in nam izrekajo najtoplejšje besede ob Titovem odhodu, vendar pa je to zame še nekaj več, saj sva bila res tako dobra prijatelja... Seveda ni bilo vedno posuto s cvetjem, ker prinaša vsaka revolucija tudi težke trenutke, katerim se tudi mi nismo mogli izogniti.

Dejstvo je, da je Tito odšel, vendar pa ostaja v vseh nas vest, da živimo v njegovem času in da smo bili prisotni v tem obdobju... Menim, da je to za vsakega našega človeka, za vsakega revolucionarja velika stvar, kajti veliki uspehi, ki smo jih dosegli, niso veliki samo za nas Jugoslovane, z nami jih zdaj delijo tudi vsi narodi, ki danes prav tako občudujejo, da našega Tita ni več. Mislim, da bodo nadaljevali njegovo delo. Kar smo skupaj dosegli in to, čemur je bil Tito vizionar in predhodnik, daje upanje, da se bo ta revolucija nadaljevala še z večjim uspehom kot doslej.

DEVETI MAJ

Topništvo zmagovitih zavezniških armad je v zgodnjih jutranjih urah 9. maja l. 1945 naznanjalo svetu, da sta fašistični zavojevalec in njegov uničevalni stroj dokončno strta, da so zadnji ostanki premagancev položili orožje pred noge zmagovalcev. Za vse svobode željno in miroljubno človeštvo ni pomembnejšega dne. Ta dan bo za vedno ostal simbol zmage, zmage svetlobe nad temo, zmage človeka nad nečlovekom. Tudi naša slavna vojska narodnoosvobodilnega boja in revolucije, naša fronta bratstva in enotnosti, vse naše prebivalstvo na ta dan pred petintridesetimi leti slavnostno triumfirala. Zauštile so se težke solze naših mater in sestra, prenehali so teči potoki krvi borcev in naših ljudi, ugasnile so peči krematorijev, pojenjali so zadnji plameni naših požganih domov in mest. Mine so prenehale rušiti mostove in tunele prog in cest, rodila se je težko priborjena in še težje pričakovana svoboda vseh naših narodov in narodnosti v bratski skupnosti, v enotni Titovi Jugoslaviji.

Tovariš Tito, naša legenda, naš poveljnik, ideolog revolucije, neumorni borec za svobodo in mir v svetu, je že konec l. 1944 našim oboroženim narodnoosvobodilnim silam in pravkar ustanovljeni Jugoslovanski ljudski armadi izdal vojno povelje: »Pohiite s pripravami, preobrazbo NOV in POJ in čimprej začnite z ofenzivnimi operacijami. Z bliskovitimi operaci-

jami. Z bliskovitimi in nenadnimi napadi najprej razbite obe sovražnikovi krili in potem silovito in nezadržno prodirajte ob jadranski obali k Soči, Gorici in Trstu z ene ter k Podravini in Koroški z druge strani. V zgornjem toku Drave, Soče, Karavank in Julijskih Alp sklenite obroč krilnih armad, zrinite potolčene vojske sovražnikov kar najdlje v notranjost Slovenije in jih tam dokončno uničite.«

Tako je tudi bilo. Začele so se operacije — najprej bitke IV. armade za obalni pas, Bosno, Liko, Primorje, Istro in Primorsko, nato III. armade na Donavi in v Podravini ter I. in II. armade na Sremski fronti.

Rezultati uspešno uresničene zgodovinskega strateškega načrta vrhovnega poveljnika JLA in maršala Jugoslavije so bili: dokončna osvoboditev Jugoslavije, Istre, Primorja in Koroške; ubitih 140.000 in ujetih 240.000 sovražnikovih vojakov s številnimi njihovimi generali na čelu s feldmaršalom von Lehtom, poveljnikom nemške fašistične armade skupine E ozoroma Balkan. Vojni plen je bil obilen. Na kupih vojaške opreme se je med drugim znašlo 2.900 topov, 180.000 pušk, 31.000 brzostrelk in mitraljezov, 9.700 kamionov, 480 tankov, 140 bojnih letal in tako naprej. Vse to dovolj zgovorno govori o zamahu, širini, pravilno načrtovanih in izvedenih operacijah naših slavni armad in partizanskih korpusov v globokem zaledju sovražnika, še zlasti 7. in 9. slovenskega ter 10. hrvaškega korpusa in enot IV. operativne cone Slovenije in Štajerske.

Po številnih znamenitih in slavni bitkah ter bojih od Mostarja naprej po unski, kninski, bileški in reški operaciji, po bitkah v Sremsu, na Donavi, Ilovi, Kolpi in končni bitki za Trst ter ne nazadnje po silovitem preganjanju sovražnika, ko so naše armade v 28 dneh prešle prek 600 km dolgo pot, po vsem tem predstavljajo ti mejniki tako po svojem temeljnem konceptu kot po oblikah, načinu in hitrosti izvajanja najbogatejši zaklad v zgodovini voj-

skovanja naših narodov za učenje vojaških veščin, za pravilno in hrabro poveljevanje in vodenje tudi v najzapletenejših operacijah sodobne armade.

Naša slavna partizanska korpusa — 7. in 9. — ter enote IV. operativne cone so bistveno pripomogle k zmagi, svobodi in nadaljnjemu razvoju naše vojaške in vojne veščine, pa k obnovi porušene domovine in razvoju socialistične Jugoslavije.

Vso vojno, zlasti pa od l. 1943 dalje, ko so bile ustanovljene naše imenovane strateške partizanske enote, pa do zaključnih operacij so te enote nenehno vodile težke boje in nase vezale dokaj močne sile fašistične vojske na Slovenskem. Iz več sovražnikovih ofenziv so te enote prihajale vedno močnejše, bolj prekaljene in izkušene. Zato tudi v zadnjem udarcu na sovražnika okoli Trsta, Gorice, Ljubljane, v redki operaciji, in zapiranju prehodov prek Karavank in Savinskih alp, naše sile v globokem sovražnikovem zaledju niso čakale križem rok. Vedele so, da svoboda ne pride sama in zanjo so skupaj z drugimi enotami JLA krvavele in se hrabro bojevale prav do zadnjega dne.

Ljubljana je vse do zadnje ure bojev za svobodo poslušala nenehno regljanje streljanih in odmevov detonacij granat in min z Orleja, Molnika, Golovca, Krma in Polhograjskih dolomitov. Na teh položajih so še v zadnjih bojih kovalе bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov naša slavna XV. in XVIII. divizija 7. korpusa, Dolomitski odred in XXIX. udarna Hercegovska divizija. Skupaj so se bojevali do zadnje ure 8. maja in 9. maja v zgodnjih jutranjih urah zmagoslavno vkorakale v Ljubljano. K tej slavni zmagi je tudi Ljubljana sama skozi svojo vojno dajala svoj veliki prispevek. Bila je v žarišču nenehni boj in neizprosne boja ter zato tudi postala prvo mesto heroj.

FRANC SOTLAR

● PROGRAMSKO-VOLILNA SEJA OS ZS

GOSPODARSKA USTALITEV IN SINDIKATI

Ocena gospodarjenja za lasko leto, poslovanje delovnih organizacij v letošnjem letu, izvajanje politike zaposlovanja in naloge pri družbeni in gospodarski ustalitvi so bile teme, o katerih je bil govor v osrednji točki dnevnega reda na programsko volilni seji sindikalnega sveta občine Ljubljana Moste-Polje v drugi polovici meseca aprila. V nadaljevanju seje so člani sveta sprejeli še statutarni sklep in poslovnik o notranji organizaciji in načinu delovanja občinskega sveta in tako uresničili pobudo maršala Tita o demokratizaciji odnosov in kolektivnem delu ter odgovornosti tudi v tej družbenopolitični organizaciji. Ponovno so izvolili Andrijo Vlahoviča za predsednika sveta, Marinko Juvancičevo za podpredsednico, za sekretarko pa Marijano Šturbej. Izvolili so tudi pet novih članov občinskega sveta namesto tistih, ki ne morejo več opravljati svoje dolžnosti zaradi odhoda na druga delovna mesta.

Nadaljevanje na 13. strani

V avli občinske skupščine je 22. aprila ob 70-letnici rojstva velikega revolucionarja in našega častnega občana Edvarda Kardelja predsednik skupščine občine Marjan Moškrč odkril njegov doprni kip. Odkritja spomenika so se udeležili Franc Leskošek-Luka, dr. Marijan Breclj, Marjan Orožen, Vlado Beznik, Marjan Rožič in drugi družbenopolitični delavci.

D. J.

● PROGRAMSKO-VOLILNA KONFERENCA ZKS LJUBLJANA MOSTE-POLJE

Enotnost — jamstvo tudi naprej

Programsko-volilna konferenca ZKS občine Ljubljana Moste-Polje je ob navzočnosti petih članov CK ZKS — Igorja Uršiča, Marjana Orožna, Francke Strmole, Poldeta Mačka in Staše Rejc — in ok. 150 delegatov osnovnih organizacij ZK obravnavala oceno družbenopolitičnih in družbenogospodarskih razmer v občini. Uvodne misli je podal predsednik občinske konference ZK Dino Kodarin.

Pri oceni gospodarjenja v letu 1979 je Dino Kodarin izhajal iz dokaj stabilnih notranjih političnih razmer in nadaljeval: Nepričakovani preobrati v svetovnih gospodarskih gibanjih (vrtoglavo višanje cen nafte), naravne nesreče, neskladja v zunanjetrgovinski menjavi ter nekatere subjektivne slabosti so ob prekomerni porabi vseh vrst pripeljale naše gospodarstvo v položaj, ki bi

lahko resno ogrozil uresničevanje načrtovanega razvoja in družbeni standard. Zavedajoč se nastalega položaja, smo komunisti na vseh ravneh naše organiziranosti posvetili največjo pozornost utrditvi gospodarstva in uveljavljanju samoupravljanja kot edini alternativi za uspešno reševanje vseh odprtih družbenih problemov.

Nadaljevanje na 4. strani

V dvorani je zazvenela Internacionala

Bili smo nič — bodimo vse!

Pod tem geslom je izzvenela svečana osrednja proslava v mogočen prikaz bojev in zmag naprednega revolucionarnega delavstva pred vojno, borcev in aktivistov med NOB in revolucijo, delovnih ljudi in občanov pri graditvi naše samoupravne socialistične družbe.

Proslave so se udeležili mnogi predvojni revolucionarji, španski borci, narodni heroji, voditelji upora in socialistične graditve, gosti zlasti iz Bileče in Plužin ter več tisoč delovnih ljudi in občanov občine in mesta. Slavnostni govornik, predsednik OS /S Andrija Vlahovič pa je v svojem govoru izhajal iz utemeljitve občinskega praznika in prešel na našo povojno graditev.

Osvoboditev pred 35 leti je pomenila uresničitev hotenj in vizijo prejšnjih generacij o svobodi človeka in osvoboditvi delavca. Lahko rečemo, da je osvoboditev pred 35 leti že nosila v sebi pogoje za ustvaritev novega družbenega reda, ki ga svet kot sistema ni poznal. Gre za socialistično samoupravljanje.

Nadaljevanje na 3. strani

Odlično uspeli referendum

20. april. Nedelja. Za mnoge taka kot mnoge druge, za krajane krajevnih skupnosti Most, Novih Jarš, Polja, Štepanjskega naselja in Zelene jame pa zgodovinsko pomembna, kajti ta dan so se na referendumu odločali za samoupravno in prostorsko

preoblikovanje svojih krajevnih skupnosti.

To je bila nedelja, ki bo zapisana v naši politični kroniki kot dan, ko so se krajani omenjenih KS odločili za šest novih krajevnih skupnosti. Število krajevnih skupnosti v občini se je tako povzpelo na 23.

Nadaljevanje na 2. strani

BILI SMO NIČ — BODIMO VSE!

(Nadaljevanje s 1. strani)

Samo pet let je bilo treba, da smo leta 1950 sprejeli prvi zakon o delavskem samoupravljanju. Razvojna pot v samoupravljanje je torej normalna posledica naše predvojnne, medvojne in povojne orientacije v iskanju lastne poti in izraz zaupanja v lastni delavski razred. To je bilo zaupanje komunistične partije v množice naših delovnih ljudi, ki so obenem zaupali KP in njeni jasni in odločni politiki.

Papirnica Vevče 20. januarja
— Totra aprila
— Zima maja
— Izolirka 26. avgusta
— Saturnus 27. avgusta
— HP Kolinska 2. septembra
— Kemična tovarna Moste 6. septembra

Že ta podatek kaže, s kakšno vneto in interesom se je revolucionarni delavski razred naše občine skupaj z delavskim razredom Jugoslavije takoj oprijel nove oblike lastnega upravljanja...

... 30 let dela v samoupravljanju nam je dalo nove rezultate, ki smo jim danes priča na vsakem koraku. Močno smo razvili poprejšnje to-

Slavni govornik Andrija Vlahovič

Prvi delavski sveti kot organizirane oblike novega samoupravnega sistema, so bili hrambi poskusi, kako idejo samoupravljanja uresničiti v takratnih družbenih in gospodarskih razmerah. Že do konca leta 1950 je bilo širom po Jugoslaviji ustanovljenih v gospodarskih podjetjih več kot 7000 delavskih svetov; med njimi je bilo tudi sedem delavskih svetov v tedanjih občinah Moste in Polje. Leta 1950 so ustanovili delavske svete:

prvi predsednik Vinko Fink
prvi predsednik Ivan Pahole
prva predsednica Francka Erbežnik
prvi predsednik Edo Pangus
prvi predsednik Konrad Kamnar
prvi predsednik Mito Milovanović
prvi predsednik Miha Mehle

varne v sedaj mogočne organizacije združenega dela in ustanovili še mnogo novih. Toda največ, kar smo dosegli v teh 30 letih dela in življenja v samoupravljanju, je tisto, kar je v našem delovnem človeku, v naših družbenih odnosih novega in boljšega.

Potem je posvetil pozornost razvoju samoupravnega sistema v praksi in ustalitvenim prizadevanjem v njej ter se na koncu povrnil v občino: Danes smo proizvodno razvita občina z 28.000 zaposlenimi delavci in 65.000 prebivalci; in še naprej se intenzivno razvijamo. Gradimo pomembne industrijske objekte, kot so Julon, Indos, izboljšujemo infrastrukturo, moderniziramo šmartinsko cesto, v gradnji je stanovanjska soseska Fužine. Skratka, smo eden pomembnejših proizvodnih delov in sestavni del enovite Ljubljane. To poudarjam zato, ker se zavedamo naše odgovornosti za razvoj občine in razvoj Ljubljane v celoti. Danes je Ljubljana tudi na Lipoglavu, na Jančah ali Klopcah. Tudi samoupravni sistem ne pozna in ne priznava tovarniških, občinskih ali drugih meja. In tudi zato pomeni danes naša Jugoslavija tako za nas kot za delavski razred sveta samozavest, sreča in bodočnost.

To sporočilo prenesimo vsem delovnim ljudem naše občine s spoznanjem, da smo na Titovi poti vedno zmagovali v preteklosti in bomo zato zmagovali tudi v bodoče. Današnje generacije moramo vedeti, da našim predhodnikom v razrednem boju ni bilo nič podarjenega. Zato se moramo ob vseh naših uspehih spomniti in dati priznanje generacijam predvojnih, medvojnih in povojnih komunistov in drugih naprednih ljudi, ki so se bojevali in se še bojujejo za novo družbo, za novega človeka. Ta družba je vse, kar smo ustvarili, je sad boja, znanja, samoodpovedovanja, požrtvovalnosti in revolucionarne zavesti ter akcije milijonov naših

ljudi delavskega razreda in njegove avantgarde — KP oziroma ZKJ s Titom na čelu. Zato smo vztrajni v boju proti imperializmu in proti vmešavanju v zadeve drugih držav. Mi, generacija Titove dobe, smo sposobni ne le ohranjati, temveč tudi naprej razvijati pridobitve naše socialistične revolucije.

Zato naj ob zaključku v imenu vseh nas zatrdim, da smo delovni ljudje naše občine bili in bomo trden kamen v mozaiku življenja in dela naše socialistične skupnosti.

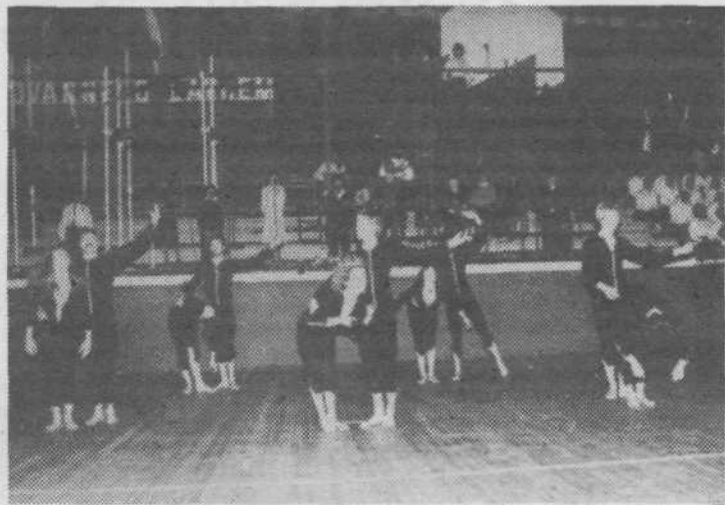
Objavljamo tudi nekaj posnetkov s proslave in s prireditvijo v čast letošnjega občinskega praznika.

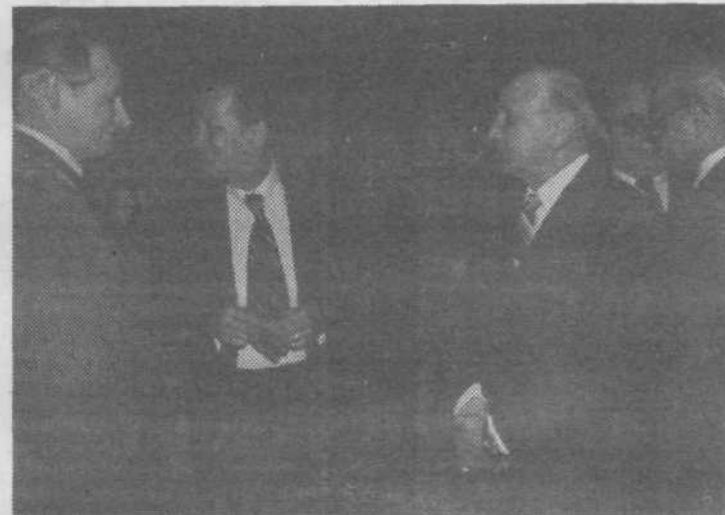
Čestitke in cvetje za praznik so pionirji izročili predsedniku občinske skupščine Marjanu Moškriču

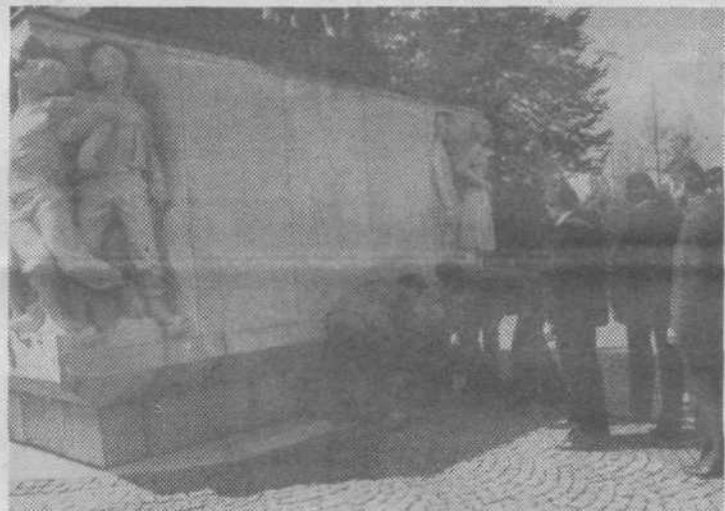
V glasbenem delu so nastopili združeni pionirski in mladinski pevski zbori s harmonikarskim orkestrom KUD Vide Pregarc, združeni zbori kulturnih društev in vevški pihalni orkester (na sliki)

Tovarne delavcem — geslo racitatorskega dela proslave, je popestrila študentska plesna skupina z ritmičnim nastopom

V tovariškem pogovoru po proslavi

Delegacija jugoslovanskih železničarjev se je poklonila žrtvam na Urhu (Vse slike DARJA JUVAN)

VABILO

Medvojni aktiv Osvobodilne fronte pri OK SZDL Ljubljana Moste-Polje vabi vse aktiviste in borce na centralno svečano proslavo 35-letnice osvoboditve Ljubljane, ki bo v dvorani Tivoli 15. maja ob 18. uri. Zberemo se ob 17. uri pred muzejem NOB pri spomeniku pionirja.

Medvojni aktiv OF

Po 15. maju bo Emonka že vseljiva

DOGRAJENA JE NOVA POSLOVNA STAVBA

EMONKA

Delavci Gradisa, toz GE Ljubljana — okolica zaključujejo dela na Emoninem poslovnem centru, ki stoji ob Šmartinski cesti. Poskrbeti morajo še za manjša popravila na objektu in delno tudi za zunanjo ureditev. Pri gradnji je prišlo do krajše zamude predvsem zaradi težav s kooperanti. Emonina poslovna stavba, ki jo že sedaj mnogi uvrščajo med najlepše ljubljanske objekte, ima dve kleti, pritličje in trinajst nadstropij.

V kletih so štiri zaklonske, klimatske naprave, oddelek za pošto, za mikrofilme, računski center in garaže. V dvanaestih nadstropjih so pisarne za okoli 1300 zaposlenih, v trinajstem nadstropju pa je strojnica. V stavbi so štiri dvigala: tri za prevoz ljudi in tovarno dvigalo, ki pa ga je moč uporabljati tudi za prevoz večjih skupin, do 26 oseb. Poleg teh dvigal sta v stavbi še dve dvigali za transport pošte.

Koristna površina poslovnega centra iznaša 22.000 kvadratnih metrov, vrednost objekta pa je okoli 400 milijonov dinarjev.

Delavci Emona, ki so sedaj razmeščeni po različnih mestih v Ljubljani, se bodo začeli vseljevati v novo stavbo, ki so jo poimenovali kar Emona, po 15. maju.

Besedilo in slika: C. PAVLIN

● MNOŽIČNI KROS

V Zajčji dobri je bilo občinsko prvenstvo v krosu. Udeležili so se ga cicibani iz VVZ, osnovnošolci in srednješolci, ekipe iz tozdov, KS, OTKO in mladinskih aktivov, ki so na predhodnih izbirnih tekmovanjih izbrali ekipe. Sodelovalo je 1322 občanov — od najmlajših do najstarejših.

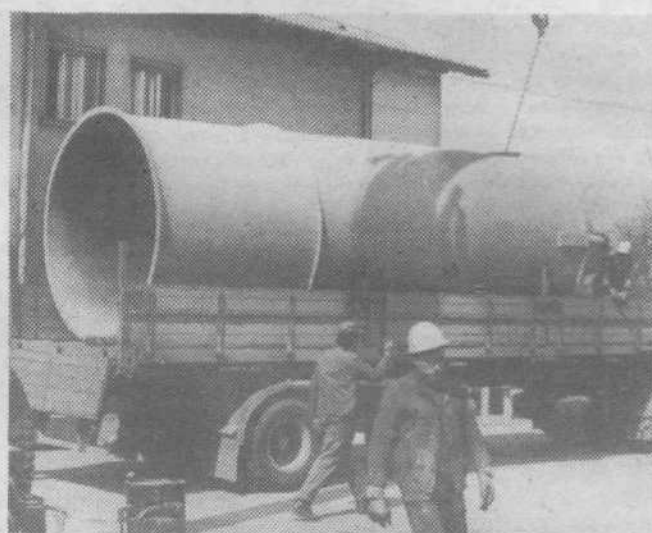
JANEZ RIBNIKAR

IZ DELOVNIH KOLEKTIVOV

Iz Slovenija avta smo zvedeli o novih načinih vžiga motorja pri avtomobilih. Vsi imajo skupno lastnost: prihraniti čimveč goriva. Da bi bilo to kmalu res tudi v praksi!

Lepinja je nov proizvod tozda Pekarna Bežigrad. Dnevno naredijo ok. 3000 lepinj in jih tudi vse prodajo, povpraševanje pa je iz dneva v dan večje.

V tozdu Elektroobnova Polje izdelujejo razdelilne omare in komandne pulte, ki jih rabijo za montažo na objektih. Vodja elektrodelavnice je povedal, da je povpraševanje po teh proizvodih veliko večje od ponudbe. Z novo investicijo bi lahko povečali zmogljivosti in izboljšali kakovost proizvodov.

Letos bo Gradis izvozil šest betonarn v Irak

Gradisove betonarne v Iraku

Aprila so delavci Gradisa tozda Kovinski obrabi Ljubljana odpremili kompletno betonarno tipa SB 500 v Irak na gradbišče mosta v Amari. To je 126. betonarna te vrste z zmogljivostjo do 30 kubičnih metrov betona na uro, ki so jo v celoti sprojektirali, naredili in preizkusili v domaći Gradisovi operativi ter je že sedmo leto dobro znana vsem gradbincem v Jugoslaviji.

Začetki lastne proizvodnje gradbene opreme in strojev segajo v Gradisu že v sam začetek obstoja delovne organizacije, ko so s svojimi sposobnostmi in iznajdljivostmi reševali pomanjkanje gradbene opreme. V svojih delavnicah so takrat usposabljali staro opremo pa začeli z razvojem in izdelavo nove, svoje gradbene opreme.

Z novo tovarno gradbene opreme in strojev bo Gradis zagotovil tržišču sodoben program opreme in strojev, ki bo še v večji meri zadovoljil bodoče zahteve in potrebe gradbeništvu doma in v tujini.

V kratkem bodo iz Kovinskih obratov odpremili še dve stabilni betonarni na gradbišča v Irak, v teku pa so že pogovori za izvoz še treh betonarn istega tipa, tudi v Irak.

Besedilo in slika: C. PAVLIN